

TÜRKİYE’NİN TOPLUMSAL YAPISI VE TOPLUMSAL KURUMLAR

Meral SAĞIR*

Yazar Adı : Prof. Dr. Birsen GÖKÇE

ISBN : 975-6331-04-06

Yayın Yılı : Ocak 2004

344 sayfa, 2. baskı, (Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş)

Kendisini akademik çalışmalarının yanı sıra, Sosyoloji Derneği’nin kuruluşundaki öncü katkılarıyla; Türkiye’deki toplumbilimcileri sosyal bilimlerin daha spesifik, -kendi alanlarında- bir araya getirmek yönündeki üstün çabalarıyla da tanıdığımız değerli hocamız Prof. Dr. Birsen Gökçe’nin, “Türkiye’nin Toplumsal Yapısı ve Toplumsal Kurumlar” başlıklı kitabının güncelleştirilmiş ve genişletilmiş ikinci baskısı yayınlandı.

Kitapta 2000 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre, Türkiye’nin sosyal ve ekonomik yapısına ilişkin bilgilerin güncelleştirilmiş olması nedeniyle, bir anlamda bize yeni bir kitap kazandırıldığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Öte yandan birinci bölümde yer alan Cumhuriyet Dönemi siyasal ve ekonomik yapısının da bu baskıda daha kapsamlı olarak işlendiği görülmektedir. Toplumsal kurumlarla Türk toplumunun değerleri, kuramsal dayanaklarla ve bütünsel bir çerçevede ele alınmıştır.

İlk bölümde, toplumsal kurum ve toplumsal yapı kavramlarının açıklanmasından sonra, Osmanlı toplum yapısının temel çizgileri tarihsel arka plan olarak belirtilmiştir. İkinci bölümde, nüfus ve kırdan kente göç olgusu, üçüncü bölümde eğitim ve gençlik, dördüncü bölümde aile yapısı ve kadın, beşinci bölümde din ve laiklik konuları işlenmiştir. Altıncı ve son bölüm ise Türkiye’nin etnik yapısı ve sorunlarına ayrılmıştır. Ayrıca, her bölümün teorik girişten sonraki ikinci kesiminin Türkiye’nin sorunlarına ayrılmış olması kitabın özgün yanıdır. Bu kapsamda örneğin, Türkiye’de kentleşme ve gecekondu olgusu, Türk gençliğinin sorunları, Türk kadınının ve güneydoğu Anadolu’nun sorunları etraflı bir biçimde incelenmiştir.

---

* Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi.

Türkiye'de toplumsal yapıya yönelik kuramsal ele alış kadar, alan çalışmalarına ve güncel istatistiksel bilgilere bir arada ve bütünlük içinde yer verilmesi kitaba, Türk toplumsal yapısını çok boyutlu kavrama konusunda gerçekleştirilen bu türden ender çalışmalardan biri olma özelliği kazandırmaktadır.

Kitabın sonunda ek olarak verilen –biri yine yazara ait- dört gazete makalesi, doğal olarak soyut bilim dilinden daha sade yaklaşımlarla ele alınmıştır. Özgün bir düşünceyle eklenen bu yazılar, kitabın hacmi içinde kısa bir yer tutmakla birlikte, önemli sorunlara yönelik düşüncelerin yetkin kalemlerle dile getirildiğini gösteren örneklerdir ve toplumbilim açısından tamamlayıcı, derin ve zengin kavrayışlara olanak tanıyacak niteliktedir. Ayrıca toplumu bütüncü bir bakışla anlamaya katkıda bulunmaktadır.

Sayın Alev Çoşkun'un, Cumhuriyet Gazetesi-Kitap ekinin 381. sayısında (1977) kitabın ilk baskısı için yazdığı tanıtım yazısında belirttiği gibi, Prof. Dr. Birsen Gökçe'nin bu kitabı sadece üniversite öğrencileri ve akademisyenleri için değil, konuyla ilgilenen herkes için bir kaynak yapıt özelliğini taşımaktadır. Gazeteciler, araştırmacı yazarlar, politikacılar ve düşünürler için önerilebilecek ciddi bir çalışma olarak Sayın Birsen Gökçe'nin içinde yaşadığımız toplumun sorunlarına bilimsel yaklaşımın tarafsız gözüyle bakmak isteyenler bu yapıtı edinmelidirler.